

Biuletyn Polonistyczny

12.11.2017

Data wydarzenia: 16.11.2017 g.18:00

Profesor Gabriela Matuszek-Stec w Składzie Kulturalnym w Poznaniu / spotkanie autorskie

Typ wydarzenia: Spotkanie autorskie

Miejscowość: Poznań

Serdecznie zapraszamy na spotkanie z Profesorem Gabrielą Matuszek-Stec - badaczką literatury przełomu XIX/XX wieku (głównie naturalizmu i twórczości Stanisława Przybyszewskiego), literatury najnowszej, polsko-niemieckich związków kulturowych, przekładu literackiego.

Prowadziła wykłady o literaturze polskiej na uniwersytetach: w Berlinie (na Uniwersytecie Humboldtów w latach 1983-1987 jako lektor, potem kilkakrotnie jako Gastprofessor), Jenie, Kolonii, Lipsku, Moguncji/Germersheim, Wiedniu, Grenoble, Pradze. Była stypendystką zagranicznych fundacji naukowych i literackich (m.in. Deutsche Schillergesellschaft w Marbach oraz Literaturakademie w Ranis (Niemcy), International Writers and Translators Center of Rhodos (Grecja), Baltic Centre for Writers and Translators, Gotland (Szwecja).

Jest założycielką i kierownikiem Podyplomowych Studiów Literacko-Artystycznych UJ, działającego od 1994 roku na podstawie jej autorskiego programu (pierwszej w Polsce Szkoły Pisarzy, do 2016 roku pod nazwą Studium Literacko-Artystyczne UJ).

W latach 2005 - 2008 była wiceprezesem, a w okresie 2008 - 2014 prezesem krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich; od 2014 r. jest członkiem Zarządu Głównego SPP.

Otrzymała Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za książkę *Stanisław Przybyszewski - pisarz nowoczesny* (2009), oraz subwencję Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (2011). Odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2002) oraz Brązowym Medalem Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” (2015).

Autorka ok. 200 prac naukowych, krytycznych i eseistycznych, publikowanych w prestiżowych czasopismach i tomach zbiorowych w Polsce, Niemczech, Austrii i Szwajcarii, a także książek wydawanych w Polsce i w Niemczech: *„Der geniale Pole”? Niemcy o St. Przybyszewskim* (Kraków 1993, 1996), *„Der geniale Pole”? Stanisław Przybyszewski in Deutschland* (przeł. D. Scholze, Paderborn 1996, 2013), *Naturalistyczne dramaty* (Kraków 2001,

2008), *Stanisław Przybyszewski - pisarz nowoczesny. Eseje i proza - próba monografii* (Kraków 2008); *Krisen und Neurosen - Das Werk Stanislaw Przybyszewskis in der literarischen Moderne*, przeł. D. Gass (Hamburg 2013), *Maski i demony wczesnego modernizmu* (Kraków 2014), *Stanisław Przybyszewski. Europejczyk, Polak - patriota, gimnazjalista z Wągrowca*, Wągrowiec 2016 (II wyd. 2017), *Wiek (nie)męski. Szkice o literaturze i varia* (Kraków 2017).

Przygotowała do druku i opatrzyła obszernymi komentarzami dzieła St. Przybyszewskiego: *Dzieci szatana* (Kraków 1993), zbiór „*Synagoga szatana*” i inne eseje (przekład z języka niemieckiego; Kraków 1995), *Poematy prozą* (Kraków 2003).

Pod jej redakcją ukazało się kilkanaście książek, m.in. tomy: *Über Stanislaw Przybyszewski. Rezensionen - Erinnerungen - Porträts - Studien* (Paderborn 1995), *Recepcja literacka i proces literacki. Literarische Rezeption und literarischer Prozess* (razem z G. Ritzem; Kraków 1999), *Lektury Polonistyczne. Od realizmu do preekspresjonizmu* (Kraków 2001), *Literatura wobec nowej rzeczywistości* (Kraków 2005), *Postmosty. Polacy i Niemcy w nowej Europie. Tom poświęcony pamięci Henryka Bereski* (Kraków 2006), *Krynickie Jesienie Literackie* (Kraków 2007), *Fährmann grenzenlos. Deutsche und Polen im heutigen Europa. Zu Gedenken an Henryk Bereska* (z B. Helbig-Mischewski, Olms-Verlag 2008), *Przybyszewski. Re-wizje i filiacje* (red., Kraków 2015), *Twórcze pisanie w teorii i praktyce* (z Hanną Sieją-Skrzypulec, Kraków 2015).

Przełożyła (z języka niemieckiego) m.in. utwory Felixa Mitterera (*Dzika kobieta*), Dietera Kalki (opowiadania), Henryka Bereski (wiersze), St. Przybyszewskiego (*Synagogę szatana*, eseje i poematy) a także wiele tekstów naukowych (m.in. R. Bernhardta, B. Helbig-Mischewski, O. Münzberga, G. Ritza, D. Scholzego, U. Steltnera, Hans-Christian Treptego).

Pod jej redakcją ukazują się dwie serie wydawnicze literatury najnowszej: „Seria Studium Literacko-Artystycznego UJ” (od 2007 r.) oraz „Krakowska Biblioteka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich” (red. z Wojciechem Ligęzą; od 2009 r.).

Spotkanie będzie rozmową wokół najnowszej książki Pani Profesor: *Wiek (nie)męski. Szkice o literaturze i varia*, która ukazała się jako kolejny tom w serii "Biblioteka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich", wydawanej przez krakowski Oddział SPP. Książka będzie dostępna w Składzie Kulturalnym.

Rozmowę poprowadzi dr Beata Anna Polak z Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

Wstęp wolny.

Gabriela Matuszek, *Wiek (nie)męski. Szkice o literaturze i varia*

Tom szkiców Gabrieli Matuszek zawiera teksty pisane w ciągu kilkunastu lat i podejmuje różnorodny wachlarz tematów. Książka składa się z kilku tematycznych segmentów. Pierwszy, zatytułowany *Męskość i polityka*, najbardziej obszerny,

zawiera cztery teksty poświęcone porównawczej analizie najważniejszych powieści polskich i europejskich, podejmujących istotne społeczne, polityczne i egzystencjalne tematy (M. Huellebecqua, M. Coetzeego, G. Grassa, B. Schlinka, U. Treichela, S. Chwina, A. Libery, P. Huellego) oraz interpretacje utworów Macieja Słomczyńskiego i Szczęsnego Wrońskiego). Autorkę interesuje zagadnienie, czy i na ile literatura może być narzędziem ocalenia zdegradowanego świata, czy potrafi jeszcze podejmować wielkie moralne tematy, obnażać prawdy prywatnej i zbiorowej biografii, pokazywać mechanizmy polityki i w jaki sposób to robi.

W drugim segmencie, zatytułowanym *Wyobraźnia i poezja*, zawarte zostały interpretacje książek, która Autorka uważa za warte wprowadzenia w szerszy czytelniczy obieg. Będzie tu mowa m.in. o znakomitej a niedocenionej pisarce Katarzynie Turaj-Kalińskiej, świetnej poezji Józefa Kurylaka i Wiesława Kulikowskiego, interesującej nowatorskiej propozycji Michała Zabłockiego, czy znakomitej powieści Brygidy Helbig *Inna od siebie*.

Kolejny segment książki przedstawia fenomen pierwszej w Polsce „szkoły pisarzy” (Studium Literacko-Artystycznego działającego na Uniwersytecie Jagiellońskim od 1994 r.), której Autorka jest założycielką i którą do dziś kieruje. Znajdą się tu dwa interesujące wywiady oraz obszerny szkic poświęcony historii „szkoły”, której wykładowcami byli najwybitniejsi polscy twórcy i krytycy, a wielu wychowanków zdobyło prestiżowe nagrody literackie (ostatnio – Weronika Murek). Warto, aby ta wiedza dotarła do szerszego grona czytelników, ponieważ mamy tu do czynienia z fenomenem nie tylko w skali polskiej, ale także europejskiej. Segment „Uczniowie” poświęcony jest omówieniom książek absolwentów i absolwentek SLA, znacząca część przypada na promowanie debiutów.

Ważnym tematem jest także twórczość wybitnego, choć ciągle jeszcze niewystarczająco znanego tłumacza literatury polskiej, Henryka Bereski (mimo że był pierwszym laureatem Nagrody Transatlantyk). W tym segmencie znajdą się szkice poświęcone jego biografii, działalności translatorskiej oraz poezji, a także zapis wywiadu, udzielonego Autorce w 1996 r.

Ostatni segment, *O sztuce* zawiera trzy obszerne eseje poświęcone malarstwu artystów, wyznaczających różne przestrzenie myśli, wyobraźni i techniki malarskiej: Janowi Vermeerowi, Andy Warholowi i Grzegorzowi Stecowi.

Książkę zamyka postowie pióra Wojciecha Kudyby.

Adres: Skład Kulturalny, Poznań Jeżyce, ul. Szamarzewskiego 4/6

Do pobrania:

- [Wiek_niemski2.jpg](#)

Słowa kluczowe: męskość, Matuszek-Stec Gabriela, studium pisarskie